

Poskytovanie údajov a poznatkov na dosiahnutie
ambícií v oblasti životného prostredia a klímy

Stratégia EEA – Eionet na roky 2021 – 2030

Grafický návrh obálky: PomilioBlumm
Fotografie na obálke: PomilioBlumm
Grafická úprava: PomilioBlumm – EEA

Právne upozornenie

Obsah tejto publikácie nemusí vyjadrovať oficiálny postoj Európskej komisie alebo iných inštitúcií Európskej únie. Európska environmentálna agentúra ani žiadna osoba alebo spoločnosť konajúca v jej mene nie je zodpovedná za spôsob, akým môžu byť informácie z tejto publikácie použité.

Upozornenie o ochrane autorských práv

© Európska environmentálna agentúra, 2021.
Reprodukcia je povolená len s uvedením zdroja.
Luxemburg: Úrad pre publikácie Európskej únie, 2021.

Viac informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete (<http://europa.eu>)

ISBN 978-92-9480-360-3
doi: 10.2800/92395

O EEA a Eionet

Európska environmentálna agentúra (EEA) je agentúrou Európskej únie. Našou úlohou je poskytovať spoľahlivé a nezávislé informácie o životnom prostredí a klíme. Nariadenie o zriadení agentúry EEA prijala Európska únia v roku 1990 a agentúra začala svoju činnosť v Kodani v roku 1994. Týmto nariadením bola zriadená aj Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť (Eionet). Eionet je partnerská sieť agentúry EEA a jej členských a spolupracujúcich krajín. Eionet zahŕňa aj Európske tematické centrá – konzorciá európskych organizácií s odbornými znalosťami v konkrétnych oblastiach životného prostredia, ktoré podporujú agentúru EEA a členské krajiny siete Eionet.

V záujme podpory tvorby politík v Európe úzko spolupracujeme s vnútroštátnymi a európskymi inštitúciami, najmä s Európskou komisiou, Európskym parlamentom a Radou Európskej únie.

eea.europa.eu/about-us

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Denmark

Tel: +45 33 36 71 00
Web: eea.europa.eu/sk

Poskytovanie údajov a poznatkov na dosiahnutie ambícií v oblasti životného prostredia a klímy

Stratégia EEA – Eionet na roky 2021 – 2030

V tomto dokumente je predstavená vízia a strategické ciele, ktoré budú formovať prácu Európskej environmentálnej agentúry a Európskej environmentálnej informačnej a monitorovacej siete v nadchádzajúcich desaťročiach. Práca sa bude vykonávať v piatich pracovných oblastiach uvedených v dokumente. Podrobnejšie informácie o konkrétnych činnostiach budú uvedené v jednotných programových dokumentoch.

Európska environmentálna agentúra a Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť

Poskytovanie overených poznatkov o životnom prostredí a klíme Európy

O nás

Európska environmentálna agentúra (EEA) a Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť (Eionet) poskytujú občanom a tvorcom politik údaje a informácie o životnom prostredí a klíme Európy od roku 1994. Rozsiahla sieť v súčasnosti spája stovky inštitúcií z 38 členských a spolupracujúcich krajín.

Vedomostná základňa, ktorú sme vytvorili spoločne, je široká, počnúc poskytovaním informácií o meraní kvality ovzdušia v takmer reálnom čase v celej Európe až po zdokumentovanie trendov a projekcií emisií skleníkových plynov, poskytovanie satelitných údajov o krajinej pokrývke a poskytovanie integrovaných posúdení stavu životného prostredia a klímy v Európe.

V čom spočíva jedinečnosť agentúry EEA a siete Eionet?

- **Sieť je zameraná na zvyšovanie hodnoty:** prepájanie inštitúcií v celej Európe a umožňovanie referenčného porovnávania, budovania kapacít, racionalizácie, ako aj výmeny najlepších postupov.
- **Dátová infraštruktúra:** inovačná infraštruktúra elektronického podávania správ pre vnútroštátne a medzinárodné toky údajov podporená procesmi zabezpečovania kvality.
- **Poznatky podložené údajmi:** zahŕňajúce posúdenia, ukazovatele a analýzy pokroku pri plnení cieľov s využitím čo najširšieho a najaktuálnejšieho zberu údajov o životnom prostredí a klíme.
- **Politická podpora:** ustanovené postavenie zamerané na poznatky na základe úzkej spolupráce s tvorcami politik v celej Európe a prispievania ku kľúčovým globálnym procesom.
- **Analytické odborné poznatky:** schopnosť posúdiť pokrok, vyhliadky, hnacie sily zmien a potenciálne politické reakcie, ktoré zahŕňajú širokú škálu tém v oblasti životného prostredia a klímy.

Reakcia na budúce výzvy

Budovanie odolnosti si vyžaduje ambiciózne politiky podporené praktickými poznatkami

V nasledujúcom desaťročí bude Európa riešiť bezprecedentné environmentálne a klimatické výzvy a zároveň stimulovať oživenie v dôsledku hospodárskych a sociálnych vplyvov pandémie COVID-19. Európska zelená dohoda a súvisiace stimulačné opatrenia týkajúce sa zelenej obnovy ukazujú, že ambície Európskej únie a európskych krajín musia tieto výzvy uspokojiť stanovením dlhodobých cieľov s konkrétnymi cieľmi a vytvorením nových finančných nástrojov.

V správe agentúry EEA Životné prostredie v Európe – stav a výhľad (SOER 2020) sa požadovali systémové reakcie na výzvy v oblasti životného prostredia a klímy prostredníctvom opatrení vo viacerých oblastiach. V záujme dosiahnutia významných zlepšení je nevyhnutné, aby sa existujúce politiky v oblasti životného prostredia a klímy vykonávali v plnom rozsahu. Úplné začlenenie cieľov udržateľnosti do sociálno-ekonomických politik a opatrení napomôže docieľeniu nákladovo efektívnej a spravodlivej transformácie na udržateľnosť. Európa musí okrem toho vytvoriť podmienky pre udržateľnejší životný štýl. To si vyžaduje väčšiu informovanosť verejnosti o vplyve spotreby, ako aj zapájanie podnikov do podpory požadovanej transformácie. Mnohé ciele sa nepodarí dosiahnuť bez koordinovaného globálneho úsilia, takže Európa bude musieť využiť svoj vplyv vo svojom susedstve a na celosvetovej úrovni.

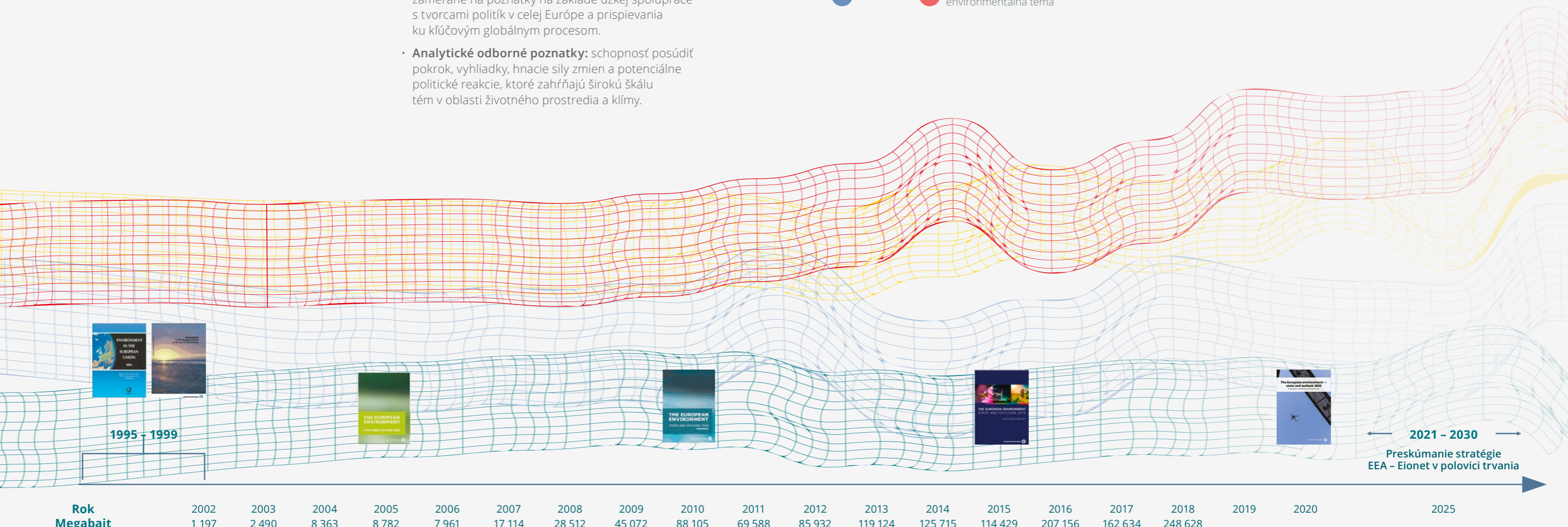
Rozhodnutia prijaté tvorcami politik, podnikmi a občanmi v nadchádzajúcom desaťročí určia, kedy a ako Európa dosiahne svoje ciele. Stratégia EEA – Eionet na roky 2021 – 2030 podporí tieto rozhodnutia tým, že bude poskytovať praktické poznatky o trendoch, vyhliadkach a riešeniach pre udržateľnú Európu.

Veľký nárast údajov

- Ovzdušie a klíma
- Udržateľnosť a dobré životné podmienky
- Príroda
- Viac než jedna environmentálna téma

Ak sa rok 2002 berie ako východiskový bod (spustenie siete Reportnet), z tejto vizualizácie vyplýva konzistentný nárast získaných údajov týkajúcich sa štyroch environmentálnych tém.

V súčasnosti spracúvame takmer 250-krát viac údajov ako v roku 2002.

Stratégia EEA – Eionet na roky 2021 – 2030

Poskytovanie údajov a poznatkov na dosiahnutie ambícií v oblasti životného prostredia a klímy

Čo chceme dosiahnuť: Vízia do roku 2030

Agentúra EEA a Eionet umožnia existenciu udržateľnej Európy na základe dôveryhodných a praktických poznatkov pre informované rozhodovanie o prioritách a riešeniach v súlade s politickými ambíciami Európy.

Dosah nad rámec členov siete Eionet

Dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody je podmienené spoluprácou s partnermi a susediacimi štátmi. Na podporu týchto ambícií zmobilizujeme odborné znalosti a zdroje, a to najmä v krajinách západného Balkánu a v bezprostrednom susedstve Európy.

Ambície európskej politiky v oblasti životného prostredia a klímy

Riešenie problémov v oblasti životného prostredia a klímy je v tejto dobe rozhodujúcou úlohou. V záujme dosiahnutia udržateľnej budúcnosti si politické iniciatívy vrátane Európskej zelenej dohody vyžadujú:

- zastaviť stratu biodiverzity a obnoviť ekosystémy,
- dosiahnuť nulové čisté emisie skleníkových plynov do roku 2050 a odolnosť voči zmene klímy,
- dosiahnuť ambíciu nulového znečistenia životného prostredia bez toxických látok,
- efektívne využívať zdroje v obehovom hospodárstve a
- začleniť udržateľnosť do všetkých politík EÚ.

Budeme zohrávať ústrednú úlohu pri podpore opatrení v oblasti životného prostredia a klímy v rámci týchto kľúčových európskych politík a pri vykonávaní 8. environmentálneho akčného programu.

Podobne budeme podporovať aj celosvetové úsilie vrátane Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov trvalo udržateľného rozvoja.

Ako budeme pracovať: Strategické ciele

SC1 Podpora vykonávania politiky a transformácie na udržateľnosť

Poskytovať poznatky založené na dôkazoch na podporu vykonávania politík a rozvoj nových iniciatív na urýchlenie a zintenzívnenie transformácie na udržateľnosť.

SC4 Využívanie potenciálu údajov, technológií a digitalizácie v plnom rozsahu

Zaviesť digitalizáciu vrátane nových technológií, veľkých dát, umelej inteligencie a pozorovania Zeme, ktoré doplnia a potenciálne nahradia zavedené informačné zdroje s cieľom lepšie podporiť rozhodovanie.

SC2 Včasné poskytovanie vstupných informácií na riešenie výziev súvisiacich s udržateľnosťou

Poskytovať ciele vstupné informácie na formovanie politík a do verejných diskusií usporiadaním a komunikovaním poznatkov o reakciách vrátane inováčných riešení spoločenských výziev.

SC5 Zabezpečenie plnenia našich spoločných ambícií

Rozvíjať štruktúry, odborné znalosti a kapacity v rámci celej našej siete s cieľom uspokojiť vyvíjajúce sa potreby v oblasti znalostí, zabezpečiť a diverzifikovať zdroje potrebné na dosiahnutie našej spoločnej vízie.

SC3 Budovanie silnejších sietí a partnerstiev

Posilniť našu sieť aktívnejším zapájaním na úrovni krajín a spolupracovať s inými vedúcimi organizáciami s cieľom uľahčiť výmenu poznatkov a odborných znalostí.

Čo budeme robiť: Pracovné oblasti

Praktické poznatky budeme poskytovať v piatich pracovných oblastiach. Európske výrobné odvetvia (vrátane priemyslu, poľnohospodárstva, lesného a rybného hospodárstva), ako aj výrobné systémy a spotreba (energia, mobilita, potraviny a budovy) sa budú riešiť prostredníctvom týchto vzájomne prepojených pracovných oblastí:

Biodiverzita a ekosystémy

Vzhľadom na pokračujúcu stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov sa Európa usiluje o navrátenie prírody späť do nášho života. Túto transformáciu budeme monitorovať a budeme podporovať vykonávanie a hodnotenie opatrení v tejto oblasti vrátane vývoja riešení inšpirovaných prírodou.

Obehové hospodárstvo a využívanie zdrojov

Budeme monitorovať pokrok v transformácii Európy na obehové hospodárstvo a dosiahnuté prínosy v oblasti životného prostredia a klímy. Budeme hodnotiť úsilie zamerané na znižovanie vplyvov v dôsledku spotreby a výroby surovín, výrobkov, služieb a odpadu v našej spoločnosti.

Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na túto zmenu

V súčasnosti dochádza k zmene klímy a táto zmena bude pokračovať aj v nasledujúcich desaťročiach. Cieľom Európy je dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu a stať sa odolnejšou a menej zraniteľnou voči zmene klímy. Túto transformáciu budeme monitorovať a budeme podporovať rozvoj, vykonávanie a hodnotenie politík a opatrení v tejto oblasti.

Trendy, vyhliadky a reakcie v oblasti udržateľnosti

Naše ambiciózne ciele môžeme dosiahnuť stimulovaním zásadných zmien životného štýlu a modelov spotreby a výroby, ktoré sú hnacou silou neudržateľných trendov. Budeme posudzovať trendy a vyhliadky priorit v oblasti životného prostredia, odvetví, systémov a politík a zapojíme zainteresované strany do inovácií a ďalších reakcií potrebných na dosiahnutie Európskej zelenej dohody.

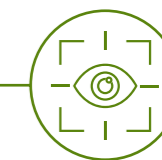

Zdravie ľudí a životné prostredie

Budeme posudzovať vplyvy látok znečisťujúcich životné prostredie a meniacu sa klímu v Európe na zdravie ľudí a budeme sa usilovať lepšie porozumieť sociálnym a demografickým faktorom, ktoré vplyvajú na vystavenie občanov týmto vplyvom a na ich zraniteľnosť. Budeme podporovať ambície Európy v oblasti nulového znečistenia a vykonávanie súvisiacich európskych a vnútroštátnych opatrení.

VÍZIA

Vízia EEA – Eionet do roku 2030

Umožniť existenciu udržateľnej Európy prostredníctvom dôveryhodných a praktických poznatkov pre informované rozhodovanie o prioritách a riešeniach v oblasti životného prostredia a klímy

Spoločná vízia udržateľnej Európy

Našou víziou je umožniť existenciu udržateľnej Európy na základe dôveryhodných a praktických poznatkov pre informované rozhodovanie o prioritách a riešeniach v oblasti životného prostredia a klímy v súlade s politickými ambíciami.

Agentúra EEA spoločne so sieťou Eionet budú tvoriť vedúcu sieť pre poznatky o životnom prostredí a klíme, ktoré sú potrebné pre politiky na úrovni Európskej únie a jednotlivých krajín.

Naše poslanie

Naším poslaním je posudzovať údaje a informácie, poskytovať relevantné a včasné poznatky o pokroku pri plnení cieľov udržateľnosti v oblasti klímy a želaných spoločenských zmien a zabezpečiť nepretržité monitorovanie vykonávania príslušných politík v oblasti životného prostredia a klímy v plnom rozsahu.

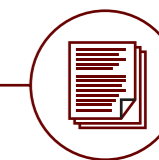
Uznávame, že na plnenie ambiciózných cieľov bude potrebný celý rad rozhodnutí, ako aj vzájomne previazaných volieb na rôznych úrovniach – európskej, regionálnej, národnej a miestnej, čo si bude vyžadovať spoluprácu s kľúčovými partnermi a inými organizáciami. Pri vykonávaní našich pracovných programov budeme úzko spolupracovať s ďalšími poskytovateľmi poznatkov.

V záujme dosiahnutia väčšieho vplyvu sa budeme ďalej zameriavať na cielenú a včasnú komunikáciu s cieľom zabezpečiť rozsiahle využívanie poznatkov zo strany rozhodujúcich činiteľov a verejnosti.

2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055

STRATEGICKÝ CIEĽ 1

Podpora vykonávania politiky a transformácie na udržateľnosť

Poskytovať poznatky na podporu vykonávania politík a rozvoj nových iniciatív na urýchlenie a zintenzívnenie transformácie na udržateľnosť

Naše znalosti založené na najnovších vedeckých poznatkoch a kvalitných údajoch pomôžu Európe – Európskej únii, jej členským štátom a ďalším členským štátom agentúry EEA a spolupracujúcim krajinám – dosiahnuť politické ciele vrátane cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode, 8. environmentálnom akčnom programe a globálnych záväzkoch.

Európska environmentálna agentúra a Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť budú:

- poskytovať poznatky na podporu vykonávania politík a informácie na rozvoj nových iniciatív na urýchlenie a zintenzívnenie transformácie na udržateľnosť,
- ďalej rozvíjať a využívať celý rad súborov údajov vysokej kvality s dlhými časovými radmi podporujúcimi širokú škálu politík v oblasti životného prostredia a klímy,
- zabezpečovať využívanie najlepších dostupných vedeckých poznatkov prostredníctvom zapájania vedeckého výboru agentúry EEA a širšej vedeckej komunity,
- rozvíjať a vymieňať si poznatky o kľúčových výzvach a riešeniach v oblasti udržateľnosti v rámci systémov energetiky, mobility, potravín a zastavaného prostredia,
- riešiť rozsiahlejšie výzvy a príležitosti vyplývajúce z transformácie na udržateľnosť na európskej úrovni a na úrovni jednotlivých krajín vrátane činiteľov umožňujúcich zmeny, akými sú finančný sektor a mestá,
- posilňovať naše kapacity, aby sme mohli prispieť k hodnoteniu politík a opatrení.

Prioritou tejto stratégie je podporovať začleňovanie poznatkov o životnom prostredí a klíme do politík týkajúcich sa hospodárstva, územného plánovania a sociálnej súdržnosti vrátane hlbších poznatkov o globálnej dynamike Európy a jej dôsledkoch pre vykonávanie politiky v celej Európe.

V rokoch 2021 – 2030 budeme tiež podporovať príslušné politické procesy EÚ, napríklad európsky semester a preskúmanie vykonávania environmentálnej politiky, lepšími znalosťami napríklad o kľúčových trendoch a ukazovateľoch, nákladovo efektívnych postupoch vykonávania a potenciáli zvyšovania sociálnych inovácií s cieľom dosiahnuť ciele udržateľnosti.

STRATEGICKÝ CIEĽ 2

Včasné poskytovanie vstupných informácií na riešenie výziev súvisiacich s udržateľnosťou

Poskytovať cielečné vstupné informácie na formovanie politík, prispievať do verejných diskusií odbornými poznatkami a informovať o inovačných riešeniach spoločenských problémov

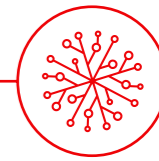
Vplyv a účinok poznatkov agentúry EEA a siete Eionet bude závisieť od našej schopnosti a kapacít prispievať týmito poznatkami do príslušných verejných a politických diskusií v správnom čase a v správnej forme. Na tento účel:

- posilníme našu schopnosť monitorovať a identifikovať nové problémy a rýchlo mobilizovať relevantné poznatky, ktoré má naša sieť a iní partneri,
- posilníme našu schopnosť poskytovať okamžitú reakciu na žiadosti o poskytnutie poznatkov zo strany tvorcov politík,
- budeme informovať o inovačných riešeniach zavedených na rôznych úrovniach riadenia v európskych krajinách,
- budeme rozvíjať a poskytovať naše poznatky tvorcom politík a verejnosti vo formátoch, ktoré sú najvhodnejšie pre ich potreby, s cieľom uľahčiť širšie využívanie a uplatňovanie pri rozhodovaní,
- budeme neustále rozvíjať komunikačné prístupy, kanály a nástroje s cieľom zabezpečiť, aby boli naše poznatky zrozumiteľné, dostupné a prístupné pre všetkých a zároveň budeme posilňovať našu schopnosť aktívne spolupracovať s občanmi.

Výskumní pracovníci, odborníci, rozhodovacie orgány, financujúce orgány, mestá a organizácie občianskej spoločnosti budú spolupracovať formou aktívnej účasti na transformačných procesoch.

STRATEGICKÝ CIEĽ 3

Budovanie silnejších sietí a partnerstiev

Posilniť našu sieť aktívnejším zapájaním na úrovni krajín a spolupracovať s inými vedúcimi organizáciami s cieľom uľahčiť výmenu poznatkov a odborných znalostí

Agentúra EEA a sieť Eionet združujú stovky organizácií – inštitúcie, verejné orgány a výskumné inštitúcie z celej Európy. Naša sieť zahŕňa všetky členské štáty EÚ, krajiny zapojené do procesu pristúpenia k EÚ, ako aj viaceré krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ.

Tvoríme jedinečnú vedomostnú sieť, ktorá spája spoľahlivé údaje, analytické a vedecké odborné poznatky s európskymi a v niektorých prípadoch aj s globálnymi politickými procesmi. Toto nám umožňuje vykonávať integrované hodnotenia týkajúce sa najširšieho spektra tém, ktoré sú podložené spoľahlivými údajmi a odbornými znalosťami.

Na účely poskytovania poznatkov, ktoré Európa potrebuje na splnenie svojich cieľov v oblasti udržateľnosti:

- sa pretransformujeme na flexibilnejšiu a inovačnejšiu vedomostnú sieť, v rámci ktorej budú lepšie prepojené rozsiahle odborné znalosti na úrovni jednotlivých krajín s európskou úrovňou,
- budeme podporovať aktívnejšie zapájanie na úrovni krajiny prostredníctvom činností, na ktorých sa podieľajú viaceré rozmanité orgány, organizácie, ako aj verejnosť,
- budeme spolupracovať s ďalšími vedúcimi sieťami, napríklad so sieťou agentúr na ochranu životného prostredia, so spravodajskými a vedeckými sieťami a asociáciami,
- vyhľadáme znalostnú komunitu na európskej úrovni a budeme s ňou spolupracovať s cieľom zabezpečiť plné využitie investícií do výskumu a inovácií v Európe,
- identifikujeme chýbajúce poznatky a preskúmame činnosti v rámci spolupráce s príslušnými partnermi vrátane agentúr EÚ, napr. s Európskou chemickou agentúrou, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín a Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb, s cieľom pomôcť pri ich riešení,
- ďalej posilníme spoluprácu s medzinárodnými inštitúciami v kľúčových regionálnych a globálnych procesoch vrátane orgánov a dohôd Organizácie Spojených národov v súvislosti s povinnosťami podávania správ a témami spoločného záujmu.

STRATEGICKÝ CIEĽ 4

Využívanie potenciálu údajov, technológií a digitalizácie v plnom rozsahu

Podporovať vykonávanie a ďalší rozvoj európskeho politického programu, ktorý zahŕňa Európsku dátovú stratégiu a Digitálnu agendu pre Európu, potenciál veľkých dát, umelú inteligenciu a pozorovania Zeme na lepšie poskytovanie informácií

Digitálne technológie, údaje z nových zdrojov a z pozorovania Zeme a výpočtové kapacity sa v poslednom desaťročí vyvíjali nebývalým tempom. Tento vývoj predstavuje nové možnosti, ale aj nové výzvy. Nové toky údajov na viacerých priestorových úrovniach sa vo zvýšenej miere začleňujú do zavedených zdrojov údajov, ktoré sa spájajú so sociálno-ekonomickými premennými a sú prepojené s údajmi v takmer reálnom čase zo satelitných pozorovaní a pozorovaní *in situ*.

Očakávame, že táto dátová revolúcia a digitalizácia budú v nasledujúcom desaťročí pokračovať a v záujme zlepšenia našej práce v oblasti údajov a poznatkov:

- zintenzívime výmenu údajov, automatizáciu a zefektívnenie monitorovania a podávania správ v rámci našej siete,
- ako vedúce európske centrum údajov o životnom prostredí zabezpečíme vyhľadateľnosť, interoperabilitu, dostupnosť a opätovnú využiteľnosť všetkých našich údajov,
- budeme využívať potenciál dátových a informačných služieb programu Copernicus, občianskej vedy, veľkých dát a umelej inteligencie v plnom rozsahu,
- zlepšíme aktuálnosť, porovnateľnosť, podrobnosť a integráciu údajov vrátane potenciálu referenčného porovnávania,
- zabezpečíme neustále inovovanie založené na údajoch so zameraním na pokrok v oblasti hĺbkovej analýzy údajov, analýzy, geografických informačných systémov, vizualizácie údajov a modelovania pravidelných aktualizácií ukazovateľov,
- umožníme výmenu odborných znalostí, technickú podporu a zefektívnenie potrebné na lepšie vykonávanie existujúcich politík,
- preskúmame a v prípade potreby posúdime vzájomné prepojenia medzi digitalizáciou a environmentálnou a sociálnou udržateľnosťou.

STRATEGICKÝ CIEĽ 5

Zabezpečenie plnenia našich spoločných ambícií

Rozvíjať štruktúry, odborné znalosti a kapacity v rámci celej našej siete s cieľom uspokojiť vyvíjajúce sa potreby v oblasti znalostí, zabezpečiť a diverzifikovať zdroje potrebné na dosiahnutie našej spoločnej vízie

Neustály vývoj poznatkov, technológií, postupov v oblasti komunikácie a riadenia si vyžaduje, aby organizácie a siete prispôbovali a inovovali existujúce štruktúry a nástroje a investovali do nových oblastí.

V záujme dosiahnutia popredného postavenia v rámci tohto vývoja a našich spoločných ambícií:

- pritiahneme špičkové talenty a investujeme do našich zamestnancov s cieľom rozvíjať a udržiavať kompetencie a odborné znalosti potrebné na dosiahnutie tejto vízie,
- zabezpečíme riadenú diverzifikáciu základne finančných zdrojov agentúry EEA pri súčasnom zabezpečovaní inštitucionálnej úlohy a nezávislosti agentúry,
- nájdeme potrebné finančné prostriedky na využívanie potenciálu údajov z programu Copernicus prostredníctvom silnej siete s ďalšími kľúčovými subjektmi, ktoré prepájajú rastúce toky údajov s tvorcami politík,
- rozšírime účasť agentúry EEA a siete Eionet na príslušných výskumných projektoch EÚ a posilíme tak našu úlohu na rozhraní vedy a politiky,
- preskúmame možnosti financovania prostredníctvom finančných nástrojov EÚ s cieľom umožniť našej sieti zefektívniť vykonávanie politiky tam, kde je to potrebné, a podporiť komunity v praxi,
- posilíme kapacity v členských a spolupracujúcich krajinách s cieľom zabezpečiť, aby naša sieť mohla reagovať na meniace sa potreby a požiadavky,
- podporíme rozvoj odborných kapacít a inovácií v oblasti znalostí v našej sieti prostredníctvom štruktúrovaných mechanizmov, akým je napríklad akadémia EEAcademy,
- na západnom Balkáne podporíme v plnom rozsahu odborné znalosti a požiadavky súvisiace s vykonávaním politík a právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy.

Dosiahnutie transformácie na udržateľnosť si bude vyžadovať, aby všetky oblasti politiky a úrovne verejnej správy pracovali spoločne v záujme podnecovania zmien a opatrení v rámci celej spoločnosti. Toto si vyžaduje koherentné príspevky z rôznych oblastí politiky počnúc výskumom a inováciami, hospodárstvom, priemyslom, hospodárskou súťažou a obchodom až po zamestnanosť, vzdelávanie a sociálne zabezpečenie.

Pracovné oblasti

Každý z piatich strategických cieľov bude realizovaný prostredníctvom všetkých našich pracovných oblastí.

Agentúra EEA a Eionet budú zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore opatrení v oblasti životného prostredia a klímy v rámci európskych politík, Európskej zelenej dohody a najmä pri vykonávaní 8. EAP, ako aj globálnych záväzkov Európy.

V prvom rade sa zameriame na pochopenie vzájomných prepojení v rámci týchto pracovných oblastí a medzi nimi. Zameriame sa na výrobné odvetvia (vrátane priemyslu, poľnohospodárstva, lesného a rybného hospodárstva), ako aj na výrobné systémy a spotrebu (energia, mobilita, potraviny a budovy) vrátane analýz týchto odvetví a systémov.

1 Biodiverzita a ekosystémy

Budeme informovať a hodnotiť opatrenia zamerané na ochranu biodiverzity a obnovu ekosystémov na účely ich udržateľného využitia v záujme uspokojenia potrieb ľudí. V rámci stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 budeme podporovať činnosti v oblasti monitorovania, podávania správ a hodnotenia založené na údajoch, najmä prostredníctvom:

- prispievania k systémom monitorovania a pozorovania, ktoré zlepšujú toky údajov o stave biodiverzity a tlakoch na ňu a o zmenách v morských, vodných a suchozemských ekosystémoch,
- prehľadovania nášho chápania kumulatívnych vplyvov invázií nepôvodných druhov, znečistenia, zmeny klímy a intenzívneho využívania a nadmernej ťažby prírodných zdrojov, biodiverzity a ekosystémov,
- posilnenia nášho hodnotenia hlavných systémových faktorov, ktoré majú vplyv na biodiverzitu a ekosystémy,
- zlepšenia využívania ekologických a hospodárskych analytických údajov a modelovania, ktoré umožnia, aby naša hodnotiacia práca lepšie prispela k podpore postupov riadenia založených na ekosystémoch,
- podpory prístupov k riešeniam blízky prírode so zameraním na ochranu, obnovu a udržateľné riadenie životne dôležitých ekosystémov, a to aj v kontexte opatrení na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na túto zmenu, ako aj na biohospodárstvo,
- posilňovania našej podpory zameranej na účinné a konzistentné vykonávanie vzájomne prepojených stratégií EÚ v rámci Európskej zelenej dohody, napríklad Z farmy na stôl a Nulové znečistenie, ako aj na príslušné politiky, pričom budeme pokračovať v práci na začleňovaní biodiverzity do všetkých hospodárskych odvetví a systémov závislých od prírody, akými sú napríklad potraviny.

2 Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na túto zmenu

Budeme monitorovať pokrok v oblasti klimateckej neutrality a odolnosti voči zmene klímy a budeme podporovať rozvoj, vykonávanie a hodnotenie príslušných politík a sprievodných opatrení v kontexte širších cieľov v oblasti udržateľnosti prostredníctvom:

- zhromažďovania, kontroly kvality, zostavovania a oznamovania relevantných údajov a informácií o emisiách skleníkových plynov, ako aj o vplyvoch zmeny klímy, zraniteľnosti a adaptácii v Európe,
- analyzovania a posudzovania týchto údajov so zreteľom na európske a vnútroštátne ciele a záväzky v oblasti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na túto zmenu,
- monitorovania vykonávania a vplyvov vnútroštátnych politík v oblasti klímy a sprievodných opatrení zameraných na odvetvia ako energetika, doprava, stavebníctvo, poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a iné využívanie pôdy,
- identifikovania synergií a kompromisov v oblasti politík na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na túto zmenu s inými environmentálnymi oblasťami ako biodiverzita, znečisťovanie ovzdušia, sladkovodné a morské prostredie,
- rozvíjania poznatkov o riešení problémov v oblasti životného prostredia a udržateľnosti v energetických systémoch a systémoch mobility.

3 Zdravie ľudí a životné prostredie

Budeme posudzovať vplyvy na zdravie spôsobené znečistením ovzdušia, pôdy a vody, hlukom, chemikáliami a meniacou sa klímou. Budeme podporovať ambície Európy v oblasti nulového znečistenia a prípravu, vykonávanie a posudzovanie súvisiacich európskych a vnútroštátnych opatrení:

- hodnotením vystavenia a vplyvov na zdravie občanov vystavených znečisteniu životného prostredia, chemickým látkami a meniacej sa klíme,
- posudzovaním prínosov pre zdravie a dobré podmienky, ktoré môže priniesť čistejšie životné prostredie a zdravé ekosystémy, a na druhej strane identifikovaním vznikajúcich rizík a vplyvov na zdravie spojených s degradáciou ekosystémov,
- podporovaním včasného podávania správ, spracovania a šírenia tematických údajov a informácií nahlásených v rámci príslušných právnych predpisov a monitorovaním pokroku pri dosahovaní cieľov európskej politiky,
- identifikovaním vplyvov, ktoré environmentálne tlaky z európskych sociálno-ekonomických odvetví a systémov majú na zdravie, a prínosov, ktoré môžu priniesť opatrenia a politiky na zmiernenie,
- ďalším poukazovaním na úlohu, ktorú môžu zohrávať sociálne faktory vrátane sociálnych nerovností a individuálneho správania pri ovplyvňovaní vystavenia environmentálnym stresovým faktorom a zraniteľnosti voči nim v súlade so zásadami spravodlivej transformácie v Európskej zelenej dohode.

4 Obehové hospodárstvo a využívanie zdrojov

Budeme hodnotiť pokrok v transformácii Európy na obehové hospodárstvo a naše znalosti o tlakoch na životné prostredie a klímu, ktoré spôsobuje výroba a spotreba surovín, výrobkov, služieb a odpadu. Budeme podporovať vykonávanie akčného plánu pre obehové hospodárstvo a súvisiacich európskych a vnútroštátnych politík:

- posudzovaním pokroku pri transformácii Európy z lineárneho na obehové hospodárstvo s dôrazom na kľúčové produktové hodnotové reťazce a inovačné služby a obchodné modely,
- poukazovaním na príležitosti zlepšujúce obehovosť vrátane recyklácie a opätovného použitia druhotných surovín, zavádzania bezpečných a udržateľných zásad navrhovania, ekologických inovácií a osvedčených postupov a identifikácie prekážok, ktoré bránia dosiahnuť väčšiu obehovosť,
- monitorovaním pokroku pri dosahovaní cieľov európskej politiky týkajúcich sa predchádzania vzniku odpadu a udržateľného nakladania s odpadom,
- hodnotením vplyvov systémov spotreby a výroby v Európe na životné prostredie a klímu z európskeho a celosvetového hľadiska so zameraním na odvetvia náročné na zdroje, ako aj na prepojenia medzi obehovým hospodárstvom a iniciatívami v oblasti dekarbonizácie a biohospodárstva.

5 Trendy, vyhliadky a reakcie v oblasti udržateľnosti

Budeme prispievať do diskusií o výzvach v oblasti udržateľnosti a transformácie na udržateľnosť posudzovaním synergií a kompromisov spojených s porovnaním environmentálnych, hospodárskych a sociálnych cieľov na základe:

- posudzovania trendov a vyhliadok udržateľnosti v Európe a na celom svete so zreteľom na priority v oblasti životného prostredia a klímy, sektorov, systémov a politík na podporu správ Životné prostredie v Európe – stav a výhľad pre roky 2025 a 2030,
- podporovania rámcov monitorovania založených na ukazovateľoch, ktoré poskytujú informácie o pokroku so zreteľom na priority politík EÚ, najmä 8. EAP, preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov, Európskej zelenej dohody,
- prispievania spolu s krajinami k monitorovaniu a posudzovaniu pokroku so zreteľom na priority v oblasti životného prostredia a klímy v porovnaní s Agendou 2030 prijatou OSN a cieľmi trvalo udržateľného rozvoja,
- posudzovania vzájomných súvislostí rozmerov udržateľnosti v sociálno-ekonomickej oblasti a v oblasti životného prostredia a riadenia vrátane hnacích síl zmien, pozitívnych synergií a negatívnych externalít,
- spolupráce s kľúčovými partnermi v príslušných strategických procesoch EÚ týkajúcich sa prognóz a zainteresovaných strán na účely získania prehľadov a praktických poznatkov o spôsoboch transformácie na udržateľnosť,
- podporovania rozvoja znalostí týkajúcich sa transformácií systémov, napr. synergie, riziká, inovácie, integrácia politík a súdržnosť politík – s dôrazom na mestá a finančný sektor,
- hodnotenia zameraného na to, ako môže udržateľné financovanie stimulovať úsilie zamerané na dosiahnutie udržateľnosti v rámci plánov obnovy po pandémie a meniacich sa makroekonomických súvislostiach.

Pracovné oblasti

